

**Komitet za koordinaciju nadzora finansijskog
sektora Republike Srpske**

**IZVJEŠTAJ KOMITETA ZA KOORDINACIJU NADZORA
FINANSIJSKOG SEKTORA REPUBLIKE SRPSKE
za 2011. godinu**

*Banja Luka,
jun 2012. godine*

SADRŽAJ

Riječ predsjedavajućeg	3
1. O Komitetu	4
1.1. Osnivanje i ciljevi funkcionisanja Komiteta	4
1.2. Komisija za saradnju nadzornih organa finansijskog sektora.....	6
1.3. Zakonska regulativa	7
2. Izvještaj o radu Komiteta.....	9
2.1. Aktivnosti koje se odnose na operativno funkcionisanje Komiteta.....	9
2.2. Aktivnosti koje se odnose na unapređenje sektora.....	9
2.2.1. Održavanje stabilnosti finansijskog sistema.....	9
2.2.2. Saradnja u obavljanju nadzora.....	11
2.2.3. Promocija i edukacija	11
2.2.4. Institucija ombudsmana.....	12
2.2.4.1. Ombudsman u osiguranju.....	12
2.2.4.2. Ombudsman u bankarstvu	12
3. Stanje finansijskog sektora u 2011. godini	14
3.1. Bankarski sektor.....	15
3.1.1. Osnovni pokazatelji.....	15
3.1.2. Bilans uspjeha bankarskog sektora.....	16
3.1.3. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope banaka.....	17
3.2. Mikrokreditne organizacije	18
3.2.1. Osnovni pokazatelji.....	18
3.2.2. Bilans uspjeha MKO	19
3.2.3. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope MKO.....	20
3.3. Davaoci lizinga.....	21
3.3.1. Osnovni pokazatelji.....	21
3.4. Sektor osiguranja.....	22
3.4.1. Osnovni pokazatelji.....	22
3.4.2. Bilans uspjeha sektora osiguranja	23
3.4.3. Pregled ostalih učesnika na tržištu osiguranja.....	24
3.5. Tržište kapitala	25
3.5.1. Osnovni pokazatelji.....	25
3.5.2. Tržišni učesnici i listirane hartije.....	27
3.5.3. Investicioni fondovi.....	28
3.6. Per capita pokazatelji.....	29
4. Prijedlog mjera i aktivnosti za 2012. godinu	31

Riječ predsjedavajućeg

Ovaj izvještaj obuhvata pregled izvršenih aktivnosti Komiteta za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske u 2011. godini, osnovne elemente plana rada Komiteta za 2012. godinu, te skraćeni prikaz stanja u cjelokupnom finansijskom sektoru.

Komitet je u 2011. godini razmatrao nacрте zakonskih akata, koji uređuju finansijski sektor Republike Srpske, kao i propise iz oblasti finansijskog izvještavanja. Nadzorni organi saradivali su pri provođenju kontrola nad učesnicima finansijskog tržišta. U odnosu na prethodnu godinu intenzivnije su se odvijale edukativne aktivnosti, a u cilju boljeg informisanja i zaštite potrošača.

Produženo djelovanje finansijske krize osjetilo se u RS i u 2011. godini, uglavnom kroz izostanak većih kapitalnih investicija, usporeniji privredni rast i povećanje nezaposlenosti. Finansijski sektor RS je ipak zadržao stabilnost, ukupna aktiva je povećana u izvještajnom periodu, a pozitivan finansijski rezultat izostao je samo u sektoru davalaca lizinga. Od posebnog značaja je rast depozita, opšti pad kamatnih stopa, te rast premije osiguranja. Nastavljen je rast i razvoj tržišta dužničkih hartija od vrijednosti, uz uspješno okončanje prvih emisija trezorskih zapisa u Republici Srpskoj. Osnovni podaci o finansijskom sektoru nalaze se u posebnom dijelu ovog Izvještaja, a detaljniji pokazatelji i analize biće predmet izvještaja nadležnih nadzornih organa.

Unapređenje regulatornog okvira, koordinacija u nadzoru, razvoj makroprudencijalne supervizije radi praćenja finansijske stabilnosti cjelokupnog finansijskog sektora, te provođenje šireg spektra edukativnih aktivnosti predstavlja okosnicu Plana rada za 2012. godinu. Međunarodne asocijacije koje obuhvataju nadzorne i regulatorne organe, kao i institucije na nivou EU za nadzor finansijskog sektora, u posljednje dvije godine značajno su revidirale osnovne principe, smjernice i pravila supervizije, kao odgovor na finansijsku krizu, rastuću kompleksnost finansijskih proizvoda i globalizaciju poslovanja finansijskih institucija. Posebna pažnja se posvećuje međusobnoj saradnji nadzornih organa u cilju održavanja opšte finansijske stabilnosti i identifikovanju sistemski značajnih finansijskih institucija. Nadzorni organi u RS, pojedinačno i zajednički, moraju takođe odgovoriti na adekvatan način na ove izazove, kako radi uspostavljanja stabilnog, efikasnog i transparentnog domaćeg finansijskog tržišta, tako i radi saradnje sa regulatorima iz zemalja EU članica, u provođenju grupne supervizije, a imajući u vidu znatan broj finansijskih institucija u cijelom sektoru, koje su u vlasništvu investitora (finansijskih institucija) iz Evropske unije.

Slavica Injac,
predsjedavajući Komiteta
za 2011. godinu

Božana Šljivar,
predsjedavajući Komiteta
za 2012. godinu

---

1. O Komitetu

1.1. Osnivanje i ciljevi funkcionisanja Komiteta

Komiteo za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske (u daljem tekstu: Komitet) osnovan je Zakonom o Komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/09, u daljem tekstu: Zakon). Zakonom je, pored osnivanja Komiteta, regulisan naćin međusobne saradnje i koordinacije Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, Agencije za bankarstvo Republike Srpske i Agencije za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: nadzorni organi).

Ćlanovi Komiteta su: ministar finansija Republike Srpske, predsjednik Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, direktor Agencije za bankarstvo Republike Srpske i direktor Agencije za osiguranje Republike Srpske.

Cilj osnivanja Komiteta je održavanje stabilnosti i efikasnosti finansijskog sektora u cjelini, kao i pojedinaćnih segmenata, te obezbjeđenje zaštite prava korisnika finansijskih usluga. Ovaj cilj se treba postići, pored ostalog, uspostavljanjem razlićitih oblika koordinirane saradnje nadzornih organa, kao osnove za sveobuhvatan i sinhronizovan nadzor razlićitih aktivnosti, koje finansijske institucije obavljaju na trţištu. Kontinuirana i efikasna saradnja nadzornih organa, te konvergentnost principa i prakse supervizije, mehanizmi su putem kojih supervizija prati razvoj trţišta, te na fleksibilan i proaktivan naćin, odgovara novim i složenijim zahtjevima. Ovakav pristup superviziji finansijskog sektora u skladu je sa direktivama Evropske unije i savremenom međunarodnom praksom.¹

Prema Zakonu, u najširem smislu, nadležnost Komiteta obuhvata saradnju nadzornih organa, koja se odvija kroz:

- a) kreiranje i sprovođenje jedinstvene strategije i smjernica iz oblasti regulisanja i nadzora finansijskog sektora,
- b) iniciranje usaglašavanja propisa sa zahtjevima trţišta, međunarodnim standardima i propisima Evropske unije,
- v) planiranje zajednićkih aktivnosti i praćenje realizacije zakljućenih sporazuma,
- g) identifikovanje potencijalnih problema i uoćavanje kriznih situacija radi izbjegavanja negativnih posljedica,
- d) zauzimanje stavova i predlaganje mjera radi jaćanja i unaprećivanja nadzora finansijskog sektora,
- đ) obezbjeđenje pristupa informacijama i razmjenu podataka potrebnih u postupku sprovoćenja nadzora finansijskih organizacija,

---

¹The High Level Group on Financial Supervision in EU Report, chaired by Jacques Delarosiere, Brussels, 2009.

-
- e) razmjenu podataka u postupku izdavanja dozvola,
  - ž) razmjenu podataka o činjenicama i događajima koji se odnose na povezana lica, koja mogu imati uticaja na situaciju ili radnju koja je predmet kontrole drugog nadzornog organa,
  - z) obezbjeđenje podataka potrebnih za rješavanje pojedinačnih pitanja i donošenje odluka,
  - i) organizovanje zajedničkih kontrola,
  - j) obezbjeđenje i razmjenu informacija o nepravilnostima utvrđenim od nadzornog organa u vršenju kontrole, ako su uočene nepravilnosti važne za rad drugih nadzornih organa,
  - k) organizovanje i obezbjeđenje zaštite prava korisnika usluga finansijskog sektora i
  - l) druge zajedničke aktivnosti koje doprinose jačoj koordinaciji i sprovođenju nadzora finansijskog sektora.

U skladu sa odredbama člana 21. Zakona, Komitet podnosi godišnji izvještaj Narodnoj skupštini Republike Srpske, posredstvom Vlade Republike Srpske.

Članovi Komiteta u 2011. godini, po funkciji, bili su:

1. Slavica Injac, predsjedavajući (Agencija za bankarstvo RS),
2. dr Zoran Tegeltija, član (ministarstvo finansija RS),
3. dr Miodrag Jandrić, član (Komisija za hartije od vrijednosti RS) i
4. Božana Šljivar, član (Agencija za osiguranje RS).

Predsjedavajući komiteta za 2012. godinu je Božana Šljivar.

1.2. Komisija za saradnju nadzornih organa finansijskog sektora

Radi sprovođenja Sporazuma i realizacije zadataka Komiteta, u skladu sa odredbama člana 12. Zakona, Komitet formira Komisiju za saradnju nadzornih organa finansijskog sektora (u daljem tekstu: Komisija za saradnju).

U skladu sa Zakonom i opštim aktima Komiteta, zadaci Komisije za saradnju su da:

- a) predlaže jedinstvenu strategiju i smjernice razvoja nadzora finansijskog sektora i međusobnog djelovanja nadzornih organa,
- b) priprema i predlaže godišnji plan zajedničke saradnje nadzornih organa,
- v) prati realizaciju zaključenih sporazuma o međusobnoj saradnji nadzornih organa,
- g) razmtra i analizira potrebu usaglašavanje propisa sa zahtjevima tržišta, međunarodnim standardima i propisima Evropske unije,
- d) zauzima stavove i predlaže mjere radi jačanja i unapređivanja nadzora finansijskog sektora,
- đ) prati sprovođenje zajedničkih kontrola nadzornih organa,
- e) predlaže odluke o načinu organizovanja i sprovođenja zaštite prava korisnika finansijskih usluga,
- ž) predlaže akte potrebne za funkcionisanje rada Komiteta,
- z) priprema izvještaje o preduzetim aktivnostima i godišnji izvještaj o radu i
- i) razmatra druga zajednička pitanja koja se odnose na poslove i zadatke nadzornih organa.

Članovi Komisije za saradnju u 2011. godini bili su:

1. Miodrag Berić, koordinator (Agencija za bankarstvo Republike Srpske),
2. mr Snježana Rudić, član (ministarstvo finansija Republike Srpska),
3. Sara Savanović, član (Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske) i
4. mr Tamara Pejić-Petković, član (Agencija za osiguranje Republike Srpske).

1.3. Zakonska regulativa

Propisi koji uređuju rad Komiteta su:

- Zakon o Komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 49/09),
- Sporazumu o saradnji nadzornih organa finansijskog sektora u RS,
- Poslovnik o radu Komiteta za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske i
- Poslovnik o radu Komisije za saradnju nadzornih organa finansijskog sektora.

Nadzorni organi imaju poseban zakonodavni okvir kojim se uređuje funkcionisanje pojedinih segmenata finansijskog sektora i to:

- Zakon o tržištu hartija od vrijednosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 92/06, 34/09 i 30/12),
- Zakon o preuzimanju akcionarskih društava („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 65/08 i 92/09),
- Zakon o investicionim fondovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br.92/06) i
- Zakon o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 127/08 i 58/09),
U ovoj oblasti Komisije za hartije od vrijednosti RS je donijela 31 podzakonski akt.
- Zakon o bankama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 44/03, 74/04 i 116/11),
- Zakon o Agenciji za bankarstvo Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br.67/07 i 40/11),
- Zakon o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 20/02, 18/05 i 100/08),
- Zakon o sprečavanju pranja novca („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 53/09),
- Zakon o lizingu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 70/07 i 116/11),
- Zakon o mikrokreditnim organizacijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 64/06 i 116/11),
- Zakon o štedno-kreditnim organizacijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 93/06),
- Zakon o unutrašnjem platnom prometu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 52/12) i
- Zakon o platnim transakcijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 12/01).
U oblasti bankarstva Agencija za bankarstvo RS je donijela 110 podzakonskih akata.
- Zakon o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 17/05, 1/06, 64/06 i 74/10);
- Zakon o posredovanju u osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 17/05, 64/06 i 106/09),
- Zakon o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima od odgovornosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, br.102/09) i

-
- Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br.13/09),

U oblasti osiguranja Agencija za osiguranje RS je donijela 48 podzakonskih akata.

---

2. Izvještaj o radu Komiteta

Komitet je u 2011. godini u cilju ispunjavanja svojih nadležnosti održao tri sjednice, a Komisija dvije.

2.1. Aktivnosti koje se odnose na operativno funkcionisanje Komiteta

U 2011. godini donesene su slijedeće odluke:

- izabran je predsjedavajući Komiteta iz Agencije za bankarstvo, gđa. Slavica Injac;
- izabran je koordinator Komisije iz Agencije za bankarstvo, gđin. Miodrag Berić;
- usvojen je Izvještaj o radu Komiteta za 2010. godinu;
- razmatrana je Informacija o stanju u finansijskom sektoru za 2010. i prvo polugodište 2011. godine;
- usvojen je plan aktivnosti za 2012. godinu,

U 2011. godini Komisija za saradnju se posebno bavila analizom preduzetih aktivnosti nadzornih organa po zaključenom Sporazumu o saradnji, a razmatrane su i različite mogućnosti za poboljšanje saradnje između članova Komiteta.

2.2. Aktivnosti koje se odnose na unapređenje sektora

Osnovni ciljevi zbog kojih je osnovan Komitet, realizuju se kroz različite oblasti saradnje, odnosno aktivnosti koje se odnose na unapređenje sektora, a mogu se podijeliti na:

- očuvanje stabilnog finansijskog sistema
- saradnja u nadzoru i
- promocija i edukacija.

2.2.1. Održavanje stabilnosti finansijskog sistema

Komitet je na svim održanim sjednicama analizirao stanje i stabilnost finansijskog sektora Republike Srpske, kroz različite izvještaje i informacije

Prema Sporazumu o saradnjinadzornih organa finansijskog sektora u RS, očuvanje stabilnog finansijskog sistema vrši se i kontinuiranim usaglašavanjem propisa. Regulatorne aktivnosti u izvještajnom periodu odnose se na iniciranje i razmatranje zakonske regulative, i to izmjena i dopuna :

- **Zakona o bankama, Zakona o mikro kreditnim organizacijama i Zakon o lizingu**

Komitet i Komisija su razmatrali nacрте Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mikro kreditnim organizacijama i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lizingu. Predloženim izmjenama navedenih zakona definisani su novi oblici zaštite prava i interesa potrošača, tj. korisnika bankarskih i drugih kreditnih usluga prema direktivama EU, kao i elementisprečavanja pranja novca, a radi usklađivanja sa Zakonom

---

o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, polazeći od Strategije i akcionog plana za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u BiH za period 2009. do 2013. godine.

Navedene zakone usvojila je Narodna skupština Republike Srpske 03.11.2011. godine.

▪ **Zakona o tržištu hartija od vrijednosti**

Komitet je informisan da je pripremljen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu hartija od vrijednosti, radi usklađivanja sa Zakonom o privrednim društvima, direktivama EU i radi definisanja imuniteta i tehničkog mandata Komisije za hartije od vrijednosti. U izvještajnoj godini započete su pripreme za izmjenu Zakona o investicionim fondovima, kao i Zakona o preuzimanju akcionarskih društava. Komitet je upoznat sa osnovnim ciljevima unapređenja ove regulative.

▪ **Zakona o društvima za osiguranje i Zakona o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini**

Agencija za osiguranje Republike Srpske je organizovala dva sastanka sa predstavnicima Ministarstva finansija RS, a u cilju zauzimanja zajedničkog stava u pogledu dostavljenih prijedloga EU Twinning projekta, koji se odnose na prijedloge za usklađivanje zakona iz oblasti osiguranja sa direktivama EU u dijelu:

- uspostavljanja novog institucionalnog okvira obaveznog osiguranja od autoodgovornosti u skladu sa direktivama EU,
- pojedinih odredbi Zakona o Agenciji za osiguranje u BiH i
- usklađivanja Zakona o društvima za osiguranje prema standardima direktive Solvency II.

Zapisnike sa ovih sastanaka, u obliku informacije, prihvatio je Upravni odbor Agencije za osiguranje RS i isti su dostavljeni konsultantima Twinning projekta, kao zajednički stav institucija Republike Srpske.

▪ **Ostali propisi**

Radna grupa pri Ministarstvu finansija pripremila je nacrt Zakona o platnom prometu. Novi zakon ima za cilj efikasnije i transparentnije obavljanje platnog prometa i jačanja finansijske discipline, o čemu je Komitet informisan.

Na sastanku održanom na temu „Unapređenje finansijskog izvještavanja“, ukazano je na potrebu:

- usklađivanja kontnog okvira i propisivanje sadržaja i forme obrazaca finansijskih izvještaja za društva za osiguranje u skladu sa Direktivom EU broj: 91/674o godišnjim finansijskim izvještajima i konsolidovanim izvještajima društava za osiguranje,
- da se propišu forme izvještaja prema zahtjevu Republičkog zavoda za statistiku, koje su prilagođene specifičnostima oblasti osiguranja,

-
- dosljednije primjene zakonom uspostavljenog sistema nadzora i obezbjeđenja kvaliteta rada revizorskih društava.

Komitet je pripremio i primjedbe na Strategiju i Akcioni plan unapređenja i razvoja računovodstvene i revizorske profesije u Republici Srpskoj.

2.2.2. Saradnja u obavljanju nadzora

Na sjednicama Komiteta razmjenjivane su informacije iz oblasti nadzora od zajedničkog značaja. Pored toga:

- Na zahtjev Komisije za hartije od vrijednosti, Agencija za osiguranje je dostavljala podatke o broju, vrsti i predmetu izvršenih kontrola u društvima, zajedno sa izrečenim mjerama iz nadzora, a radi utvrđivanja da li se radi o informacijama koje su emitenti obavezni da objavljuju,
- Agencija za osiguranje uputila je zahtjev Komisiji za hartije od vrijednosti da se u utvrdi da li u slučaju nekih transakcija hartijama od vrijednosti, koje su provodila društva za osiguranje, ima elemenata manipulacije,
- Prilikom provođenja nadzora nad pojedinim društvima za osiguranje, Agencija za osiguranje, dostavila je Agenciji za bankarstvo informacije koje upućuju na sumnju u nepoštovanje propisa iz oblasti platnog prometa,
- Prilikom provođenja nadzora nad društvima za osiguranje, Agencija za osiguranje dostavila je Poreskoj upravi više različitih informacija, koje upućuju na nepoštivanje poreskih propisa.

2.2.3. Promocija i edukacija

Komitet je aktivnosti edukacije usmjerio u dva pravca. Organizovanje zajedničkih edukacija zaposlenih u nadzornim organima, s jedne strane i edukacija i promocija finansijskog tržišta, s druge strane.

U izvještajnom periodu organizovane su zajedničke edukacije zaposlenih u nadzornim organima:

- Agencija za bankarstvo je u sklopu projekta Evropske centralne banke, a u saradnji sa Centralnom bankom Portugala, organizovala zajednički seminar, na temu zaštite korisnika finansijskih usluga,
- Agencija za osiguranje je, u sklopu EU Twinning projekta organizovala zajednički seminar na temu: „Organi za superviziju finansijskog sektora u EU“ i "Pregovarački procesi za pristupanje EU".

Pored navedenog nadzorni organi su razmjenjivali iskustva u oblasti metodologije arhiviranja i evidentiranja dokumentacije prikupljene u kontroli, a takođe su vršene i međusobne prezentacije informacionih sistema.

Za stabilno funkcionisanje finansijskog tržišta od posebne važnosti je povećanje stepena finansijske pismenosti stanovništva. U tom smislu potrebno je sprovesti kontinuiranu edukaciju korisnika finansijskih usluga iz oblasti zaštite njihovih prava i interesa, na različite načine, ali i širom medijskom kampanjom, kojom bi se prezentovale ove teme. Agencija za osiguranje je organizovala seminar na temu: „Povećanje javne svijesti u vezi obaveznog osiguranja od autoodgovornosti“, na koji su bili pozvani predstavnici različitih medija.

U okviru projekta EU Twinning, Agencija za osiguranje je organizovala seminar na temu "Međunarodna iskustva u oblasti obaveznog osiguranja od autoodgovornosti", kome su prisustvovali i predstavnici Ministarstva finansija, Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva saobraćaja.

U organizaciji Agencije za osiguranje održan je i okrugli sto na temu primjene direktiva EU u obaveznom osiguranju od autoodgovornosti, kome su prisustvovali predstavnici društava za osiguranje i drugih institucija.

2.2.4. Institucija ombudsmana

2.2.4.1. Ombudsman u osiguranju

U okviru Agencije RS osnovana je 2007. godine Kancelarija ombudsmana u osiguranju, sa ciljem zaštite prava i interesa osiguranika, korisnika osiguranja i trećih oštećenih lica. Ovo je bio prvi oblik institucionalne zaštite potrošača u cijelom finansijskom sistemu Bosne i Hercegovine.

Kancelarija Ombudsmana kontinuirano saraduje sa predstavnicima društava za osiguranje, radi mirnog, vansudskog rješavanja sporova iz osiguranja. Ombudsman je tokom 2011. godine donio veći broj pojedinačnih, ali i nekoliko opštih preporuka, sa ciljem da se društva usklade sa propisima, dobrim poslovnim običajima i Etičkim kodeksom društava za osiguranje. Ombudsman je putem medija obavještavala javnost o svom radu i ulozi na zaštiti potrošača u sektoru osiguranja.

2.2.4.2. Ombudsman u bankarstvu

U 2011. godini Komitet je razmatrao nacrt izmjena i dopuna Zakona o Agenciji za bankarstvo Republike Srpske u oblasti zaštite prava korisnika bankarskih i usluga mikrokreditnih organizacija i davalaca lizinga. U izradi predloženog rješenja korištene su relevantne direktive EU, te iskustva najbolje prakse, pored ostalih i ombudsmana u sektoru osiguranja RS, koji se pokazao kao funkcionalan i efikasan.

Usvajanjem navedenog zakona, obezbijedena je dodatna zaštita prava i interesa korisnika finansijskih usluga kroz uspostavljanje Ombudsmana za bankarski sistem.

U izvještajnom periodu, Ombudsman je zaprimio 56 prigovora i obavještenja u vezi sa poslovanjem finansijskih organizacija, od čega se 52 odnose na banke. Najveći broj prigovora korisnika finansijskih usluga odnosio se na kreditne poslove, a najčešći predmet prigovora bio je: način obračuna i promjene ugovorene kamatne stope na kredite u otplati, neobavještanje

---

korisnika o promjenama uslova u otplati kredita, pravilnost ugovaranja i određivanja zatezних kamata i pitanja mjeničnog prava i određivanje naknada za prijevremenu otplatu kredita.

3. Stanje finansijskog sektora u 2011. godini

Finansijski sektor Republike Srpske čine banke, mikrokreditne organizacije, lizing društva, društva za osiguranje, dobrovoljni penzijski fondovi, investicioni fondovi i drugi učesnici tržišta kapitala.

Tabela 3.1 – Struktura aktive finansijskog sektora – uporedni pregled za 2010. i 2011. godinu

R.B.	Dijelovi sektora finansijskih usluga (finansijske institucije)	31.12.2010.		31.12.2011.		Indeks
		Aktiva (u mil.KM)	Učešće (u %)	Aktiva (u mil.KM)	Učešće (u %)	
1.	Banke	5.375	85,63	5.762	86,92	107,20
1.1.	- ROA2	-0,40%		1,05%		
2.	Investicioni fondovi	377	6,0	355	5,35	94,16
3.	Društva za osiguranje	245	3,90	258	3,89	105,31
3.1.	- ROA	5,29%		5,21%		
4.	Mikrokred. organizacije	277	4,41	249	3,75	89,89
4.1.	- ROA	-0,50%		1,41%		
5.	Lizing društva	3	0,04	5	0,07	166,66
5.1	- ROA	-26,39		-16,75%		
	UKUPNO	6.277	100	6.629	100	105,61

(Izvor: Nadležni regulatori)

U dosadašnjem periodu nije osnovan niti jedan dobrovoljni penzijski fond u Republici Srpskoj, iako postoji potreban zakonski okvir.

Bankarski sektor i sektor osiguranja nastavljaju trend jačanja u ukupnoj aktivi finansijskog sektora. Aktiva društava za osiguranje je po prvi put, od kad se vodi i objavljuje zvanična statistika³, veća od aktive mikrokreditnih organizacija i zauzima treće mjesto.

²ROA – Return on assets (Povrat na imovinu), izračunat kao racio neto rezultata i aktive

³Prvi izvještaj o stanju sektora osiguranja sačinjen je 2006. godine.

3.1. Bankarski sektor

Bankarski sektor Republike Srpske obuhvata 10 banaka sa većinskim privatnim kapitalom, uz dominaciju učešća stranog privatnog kapitala.

3.1.1. Osnovni pokazatelji

Ukupni bilansni nivo sa 31.12.2011. godine iznosi 6.638 miliona KM i bilježi stopu rasta od 11% u odnosu na 31.12.2010. godine i pored toga što je jedna banka krajem 2011. godine smanjila bilansni nivo za oko 170 miliona KM (zbog prenosa dijela rizičnih potraživanja drugom pravnom licu u okviru iste grupacije).

Bilansni nivo bankarskog sektora sastoji se od bilansne aktive u iznosu od 5.761 miliona KM sa stopom rasta od 7% i vanbilansne aktive u iznosu od 877 miliona KM sa stopom rasta od 43%. U narednoj tabeli daje se pregled osnovnih pokazatelja iz sektora bankarstva.

Tabela 3.1.1 – Osnovni pokazatelji iz bankarskog sektora Republike Srpske - uporedni pregled za 2010. i 2011. godinu

R.B.	Opis	31.12.2010.	31.12.2011.	Indeks
1.	Broj banaka	10	10	100
2.	Zaposleni	2.933	2.993	102,05
3.	Broj organizacionih dijelova	355	360	101,41
4.	Bilansna aktiva (u 000 KM)	5.375.807	5.761.550	107,29
5.	Bilansna aktiva/BDP⁴ (u %)	64	65	
6.	Ukupni kapital (u 000 KM)	705.405	778.299	110,33
7.	Ukupni depoziti (u 000 KM)	3.778.035	4.009.166	106,12
	- Depoziti privrede	770.978	797.967	103,50
	- Depoziti stanovništva	1.478.977	1.689.534	114,24
	- Depoziti vladinih institucija	574.385	499.308	86,93
8.	Ukupni depoziti/BDP (u %)	45	45	
9.	Ukupni krediti banaka iz RS (u 000 KM)	3.953.979	4.149.417	104,94
	- Krediti privredi	1.986.592	2.037.710	102,57
	- Krediti stanovništvu	1.580.791	1.643.735	103,98
	- Krediti Vladi i vladinim institucijama	309.761	437.451	141,22
10.	Kreditni stanovništvu/BDP (u %)	19	18	
11.	Ukupna kreditna zaduženost stanovništva (kod banaka RS i filijala iz FBiH)	2.018.800	2.150.647	106,53
12.	HHI indeks koncentracije (aktiva)	1.696	1.608	94

(Izvor: Agencija za bankarstvo RS)

U 2011. godini zaustavljen je trend pada depozita iz prethodnog perioda i sa krajem 2011. godine nivo depozita je veći za 231,1 milion KM ili 6%, iako je jedna banka u decembru 2011. godine smanjila depozite (matične banke) za 151,2 miliona KM.

⁴Procjena nominalnog BDP u 2011. god. iznosi 8.804 miliona KM (Izvor: Ekonomska politika RS za 2012. god.). BDP u 2010. godini iznosio je 8.308 miliona KM (Republički zavod za statistiku).

Kreditna aktivnost banaka u 2011. godini nešto je intenzivnija i sa 31.12.2011. godine bruto krediti su veći za oko 5%, a finansirani su uglavnom iz tekućih otplata kredita, iz rasta depozita, te iz sredstava IRB RS. Ukupni bruto krediti sa 31.12.2011. godine iznose 4.149 miliona KM. Rast kredita u četvrtom kvartalu 2011. godine je usporen zbog prenosa dijela rizičnih kredita na drugo pravno lice izvan bankarskog sektora Republike Srpske.

3.1.2. Bilans uspjeha bankarskog sektora

Na nivou ukupnog bankarskog sektora ostvaren je neto dobit u iznosu od 58,3 miliona KM. Ostvareni rezultat bankarskog sektora dat je u narednoj tabeli.

Tabela 3.1.2 – Skraćeni bilans uspjeha na nivou bankarskog sektora Republike Srpske - uporedni pregled za 2010. i 2011. godinu (u 000 KM)

OPIS	2010.		2011.		Indeks
	Ukupno	Učešće (u %)	Ukupno	Učešće (u %)	
1	2	3	4	5	6
1. PRIHODI PO KAMATAMA I SL. PRIHODI					
a) Prihodi od kamata i slični prihodi	310.412	68	325.039	73	105
b) Operativni prihodi	147.067	32	122.949	27	84
2. UKUPNI PRIHODI (1.a+1.b)	457.479	100	447.988	100	98
3. RASHODI					
a) Rashodi po kamatama i slični rashodi	125.882	27	122.976	32	98
b) Poslovni i direktni rashodi	151.032	32	54.698	14	36
v) Operativni rashodi	193.082	41	203.559	53	105
4. UKUPNI RASHODI (3.a+3.b+3.v)	469.996	100	381.233	100	81
UKUPNI PRIHODI - RASHODI (2-4)	-12.517		66.755		
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	32.910		67.348		205
GUBITAK	45.427		593		1
POREZI	8.719		8.607		99
Dobit po osnovu povećanja odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza	498		560		112
Gubitak po osnovu povećanja odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza	576		401		70
NETO-DOBIT /GUBITAK	-21.314		58.307		

(Izvor: Agencija za bankarstvo RS)

Na profitabilnost bankarskog sektora sa krajem 2011. godine značajan uticaj je imao finasijski rezultat jedne banke, koja je ostvarila neto dobit u iznosu od 23,2 miliona KM ili 40% od ukupno ostvarene neto dobiti na nivou sektora (smanjenje troškova ispravki vrijednosti i prihoda po osnovu prodaje dijela rizičnih kredita). Sa gubitkom je poslovala samo jedna banka, i to u iznosu od 0,6 miliona KM, dok je preostalih 9 banaka ostvarilo dobit u ukupnom iznosu od 58,9 miliona KM.

Koeficijenti profitabilnosti bankarskog sektora sa krajem 2011. godine su poboljšani, što se vidi iz sljedećeg:

- povrat na aktivu (ROA) kao odnos neto dobiti i prosječne neto aktive je 1,05 %, a sa 31.12.2010. godine je bio negativan (opšte prihvaćeni standard je 1%);

- povrat na kapital (ROE) kao odnos neto dobiti i prosječnog ukupnog kapital je 8,2 %, a sa 31.12.2010. godine je bio negativan (opšte prihvaćeni standard je iznad 10%);
- produktivnost banaka mjerena kao odnos ukupnih prihoda i prosječne neto aktive je 5,8% (sa 31.12.2010. godine bila je 6,2%).

3.1.3. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope banaka

Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope računaju se na novoodobrene kredite, odnosno primljene depozite u izvještajnom mjesecu. Efektivna kamatna stopa je tržišna cijena bankarskih proizvoda, odnosno usluga. Prosječne ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope po kreditima za 2010. i 2011. godinu date su u nastavku.

Tabela 3.1.3 – Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope na kredite u Republici Srpskoj - uporedni pregled za 2010. i 2011. godinu

R.B.	O P I S	Prosječne ponderisane kamatne stope (u %)							
		I-XII 2010.				I-XII 2011.			
		Banke RS		Jed. banaka iz FBiH		Banke RS		Jed. banaka iz FBiH	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1.	Ponderisane kamatne stope na kratkoročne kredite	8,19	9,28	8,51	9,89	7,75	9,32	7,73	8,93
1.1	Privredi	8,15	9,14	8,16	8,53	8,18	9,96	7,23	7,52
1.2	Stanovništvu	10,47	13,69	10,06	15,93	10,07	12,64	10,20	16,03
2.	Ponderisane kamatne stope na dugoročne kredite	8,30	9,12	9,88	11,15	7,90	8,65	8,72	9,82
2.1	Privredi	8,24	9,03	8,78	9,55	7,71	8,40	7,58	8,34
2.2	Stanovništvu	8,55	9,45	10,45	11,96	8,27	9,24	9,07	10,27
2.2.1	Stambeni krediti	6,15	6,47	7,94	8,85	6,12	6,48	7,11	7,69
3.	Ukupno ponderisane kamatne stope	8,23	9,22	9,59	10,89	7,82	9,04	8,49	9,61

NKS-nominalna kamatna stopa; EKS-efektivna kamatna stopa

(Izvor: Agencija za bankarstvo RS)

Prosječne nominalne i efektivne kamatne stope na kredite banaka iz Republike Srpske za 2011. godinu imaju trend pada u odnosu na 2010. godinu. S druge strane, stope po oročenim depozitima imaju trend rasta, što se vidi iz podataka u narednoj tabeli.

Tabela 3.1.4 – Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope po oročenim depozitima u Republici Srpskoj

R.B.	O P I S	Prosječne ponderisane kamatne stope (u %)							
		I-XII 2010.				I-XII 2011.			
		Banke RS		Jed. banaka iz BiH		Banke RS		Jed. banaka iz BiH	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1.	Kamatne stope na krat. depozite	2,46	2,47	0,86	0,90	2,65	2,66	1,70	1,73
2.	Kamatne stope na dug. depozite	4,71	4,72	3,31	3,40	4,28	4,28	3,64	3,75
3.	Ukupno ponderisane kamatne stope na depozite u Republici Srpskoj	3,02	3,02	1,86	1,91	3,16	3,17	3,10	3,19

NKS-nominalna kamatna stopa; EKS-efektivna kamatna stopa

(Izvor: Agencija za bankarstvo RS)

3.2. Mikrokreditne organizacije

Do kraja 2011. godine u Republici Srpskoj licencirano je 8 mikrokreditnih organizacija (u daljem tekstu: MKO) i to 3 mikrokreditna društva – MKD, kao profitne organizacije i 5 mikrokreditne fondacije – MKF, kao neprofitne organizacije. Agencija za bankarstvo dala je dozvolu za rad za 127 organizacionih dijelova MKO, koji posluju u okviru 9 MKF, koji imaju sjedište u Federaciji BiH.

3.2.1. Osnovni pokazatelji

Osnovni pokazatelji u vezi sa sektorom MKO dati su u narednoj tabeli.

Tabela 3.2.1 – Osnovni pokazatelji MKO Republike Srpske - uporedni pregled za 2010. i 2011. godinu

R.B.	Opis	31.12.2010.	31.12.2011.	Indeks
1.	Broj MKO	7	8	-
2.	Zaposleni	380	341	89,74
3.	Bilansna aktiva (u 000 KM)	276.873	249.427	90,09
4.	Bilansna aktiva/BDP⁵ (u %)	3,33	2,83	
5.	Kapital (u 000 KM)	56.689	57.373	101,21
6.	Ukupni krediti MKO iz RS (u 000 KM)	228.987	188.733	82,42
	- Krediti privredi	15.685	11.242	71,67
	- Krediti stanovništvu	213.302	177.491	83,21
7.	Ukupni krediti MKO iz RS i filijala iz FBiH plasirani stanovništvu RS (u 000 KM)	304.771	256.902	84,29

(Izvor: Agencija za bankarstvo RS)

Ukupni krediti MKO Republike Srpske iznose 188,7 miliona KM što je smanjenje od 18% u odnosu na 31.12.2010. godine. Prema ročnoj strukturi kredita dominantno je učešće dugoročnih kredita na koje se odnosi 173,5 miliona KM ili 92%, a na kratkoročne kredite (s dospjelim potraživanjima) 15,2 miliona KM ili 8%. Dospjela potraživanja se najvećim dijelom odnose na kredite fizičkim licima.

Prema granskoj strukturi, najveće je učešće kredita za poljoprivredu i kredita za uslužne djelatnosti.

Sa 31.12.2011. godine ukupni krediti poslovnih jedinica MKO sa sjedištem u Federaciji BiH, a koje posluju u Republici Srpsko, iznose 127,1 miliona KM, od čega su 124,8 miliona KM ili 98% krediti fizičkim licima, a 2,4 miliona KM ili 2% krediti pravnim licima.

⁵Procjena nominalnog BDP u 2011. god. iznosi 8.804 miliona KM (Izvor: Ekonomska politika RS za 2012. god.). BDP u 2010. godini iznosio je 8.308 miliona KM (Republički zavod za statistiku).

3.2.2. Bilans uspjeha MKO

Ostvareni rezultat sektora MKO dati su u nastavku:

Tabela 3.2.2 – Skraćeni bilans uspjeha na nivou MKO Republike Srpske - uporedni pregled za 2010. i 2011. Godinu (u 000 KM)

O P I S	2010.				2011.				Indeks
	MKD	MKF	Ukupno	Učešće (%)	MKD	MKF	Ukupno	Učešće (%)	
1	2	3	4=(2+3)	5	6	7	8=(6+7)	9	10=8/4
I. PRIHODI PO KAMATAMA I SL.PRIHODI									
a) Prihodi od kamata i slični prihodi	44.775	363	45.138	98,96	37.714	277	37.991	98	84
b) Operativni prihodi	254	221	475	1,04	432	353	785	2	165
2. UKUPNI PRIHODI (1.a+1.b)	45.029	584	45.613	100	38.146	630	38.776	100	85
3. RASHODI									
a) Rashodi po kamatama i slični rashodi	14.855	66	14.921	32	12.421	77	12.498	34	84
b) Operativni rashodi	19.433	343	19.776	42	17.200	348	17.548	48	89
v) Troškovi rezervisanja za kred. i dr. gubitke	11.996	496	12.492	26	6.501	342	6.843	18	55
4. UKUPNI RASHODI (3.a+3.b+3.v)	46.284	905	47.189	100	36.122	767	36.889	100	78
5. VANREDNI PRIHODI	914	114	1.028		1.578	45	1.623		158
6. VANREDNI RASHODI	98	0	98		208	0	208		212
UKUPNI PRIHODI- RASHODI (2+5-4-6)	-439	-207	- 646		3.394	-92	3.302		
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	-439		- 439		3.394		3.394		
VIŠAK/MANJAK PRIHODA NAD RASHODIMA		-207	- 207			-92	-92		
POREZI	957		957		817		817		
NETO DOBIT / GUBITAK	-1.396	0	-1.396		2.577	0	2.577		
VIŠAK / MANJAK PRIHODA NAD RASHODIMA		-207	- 207			-92	-92		
UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT	-1.396	- 207	-1.603		2.577	-92	2.485		

(Izvor: Agencija za bankarstvo RS)

Sa 31.12.2011. godine pozitivan finansijski rezultat ostvarila su dva MKD u ukupnom iznosu od 4,38 miliona KM, a jedno MKD je poslovalo sa gubitkom u iznosu od 0,81 miliona KM, tako da je na nivou ukupnih MKD ostvarena dobit u iznosu od 2,58 miliona KM. U istom periodu MKF su ostvarile manjak prihoda nad rashodima u iznosu od 92 hiljade KM.

Na nivou mikrokreditnog sektora sa 31.12.2011. godine ostvaren je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 2,485miliona KM.

3.2.3. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope MKO

Efektivna kamatna stopa na mikrokredite je tržišna cijena tih kredita. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope računaju se na novoodobrene kredite u izvještajnom mjesecu.

Prosječne ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope MKO Republike Srpske i poslovnih jedinica MKO iz Federacije BiH date su u narednom tabelarnom pregledu:

Tabela 3.2.3 – Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope MKO u Republici Srpskoj – uporedni pregled za 2010. i 2011. godinu

R.B.	O P I S	Prosječne ponderisane kamatne stope (u %)							
		I-XII 2010.				I-XII 2011.			
		MKO RS		Jedinice MKO FBiH		MKO RS		Jedinice MKO FBiH	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1.	Ponderis.kamatne stope na kratk. kredite	17,50	23,85	24,10	33,95	16,77	22,39	27,16	34,55
2.	Ponderis.kamatne stope na dugr. kredite	17,54	20,14	23,68	28,01	16,94	19,41	22,84	26,82
3.	Ukupno ponderis.kamatne stope na kredite	17,53	20,87	23,78	29,38	16,91	20,04	23,89	28,70

NKS-nominalna kamatna stopa; EKS-efektivna kamatna stopa

(Izvor: Agencija za bankarstvo RS)

Iz navedenog prikaza proizilazi da su MKO Republike Srpske u posmatranom periodu smanjile kamatne stope na kredite, koje su i dalje znatno veće od istih u bankarskom sektoru.

U istom periodu jedinice MKO iz Federacije BiH, takođe, bilježe pad prosječne efektivne kamatne stope na ukupne kredite za 0,69 procentnih poena, ali su konstantno veće u odnosu prosječnu efektivnu kamatnu stopu MKO Republike Srpske i to u 2011. godini za 8,51 procentnih poena.

3.3. Davaoci lizinga

Do 31.12.2011. godine Agencija za bankarstvo je izdala dvije dozvole za obavljanje poslova lizinga sa sjedištem u Republici Srpskoj. Dozvolu za rad u Republici Srpskoj ima 5 poslovnih jedinica, koje su u sastavu 5 društava za poslove lizinga sa sjedištem u Federaciji BiH

3.3.1. Osnovni pokazatelji

Osnovni pokazatelji sektora davalaca lizinga dati su u narednoj tabeli:

Tabela 3.3.1 – Osnovni pokazatelji za DL Republike Srpske - uporedni pregled za 2010. i 2011. godinu

R.B.	Opis	31.12.2010.	31.12.2011.	Indeks
1.	Broj davalaca lizinga	1	2	200
2.	Zaposleni	15	40	266,67
3.	Bilansna aktiva (u 000 KM)	2.853	5.200	182,23
4.	Bilansna aktiva/BDP⁶ (u %)	0,034%	0,06%	173,72
5.	Kapital (u 000 KM)		1.988	
6.	Ukupni plasmani DL iz RS (u 000KM)	2.403	3.216	133,83
	- Finansijski lizing	2.403	3.216	133,83
	- Operativni lizing	0,00	0,00	-
	Ukupni plasmani filijala DL iz FBiH (u 000KM)	102.598	70.531	68,75
	- Finansijski lizing	76.410	67.354	88,15
	- Operativni lizing	26.188	3.177	12,13
7.	Ukupni plasmani DL iz RS i filijala iz FBiH plasirani stanovništvu RS(u 000KM)	7.801	9.652	123,72

(Izvor: Agencija za bankarstvo RS)

Ukupni bilansni nivo DL sa sjedištem u Republici Srpskoj sa 31.12.2011. godine je 5,2 miliona KM, od čega se na bilansni nivo ranije osnovanog DL odnosi iznos od 1,3 miliona KM, i na novoosnovanog DL iznos od 3,9 miliona KM. Ukupni kapital DL iz RS iznosi 1,98 mil.KM. U strukturi kapitala nalazi se uplaćeni osnovni kapital od 3,8 mil. KM, te gubitak prethodne i tekuće godine, kao i dobit tekuće godine.

Do roka za dostavu izvještaja, Agencija za bankarstvo nije propisala obrazac za izvještaje o bilansu stanja i uspjeha, jer se čeka donošenje kontnog okvira za ovaj sektor poslovanja. Davaoci lizinga su do sada koristili kontni okvir koji nije u potpunosti prikladan za prikazivanje poslovnog lizinga. Sa 31.12.2011. godine sektor DL Republike Srpske ostvario je negativan finansijski rezultat u iznosu od 873 hiljade KM (jedan DL ima gubitak u iznosu od 932 hiljade KM, a jedan dobit u iznosu od 59 hiljadu KM).

⁶Procjena nominalnog BDP u 2011. god. iznosi 8.804 miliona KM (Izvor: Ekonomska politika RS za 2012. god.). BDP u 2010. godini iznosio je 8.308 miliona KM (Republički zavod za statistiku).

3.4. Sektor osiguranja

Na tržištu osiguranja Republike Srpske u 2011. godini poslovalo je 11 društava za osiguranje i to 8 društava koje obavljaju isključivo poslove neživotnog osiguranja i 3 kompozitna društva (obavljaju poslove i životnog i neživotnog osiguranja). Sa stanjem na dan 31.12.2011. godine na području Republike Srpske posluje i 9 filijala društava za osiguranje iz FBiH. U 2011. godini jedno društvo dobilo je vremenski ograničenu dozvolu za obavljanje poslova reosiguranja.

3.4.1. Osnovni pokazatelji

Osnovni pokazatelji za sektor osiguranja Republike Srpske mogu se predstaviti kako slijedi:

Tabela 3.4.1 – Osnovni pokazatelji za sektor osiguranja Republike Srpske - uporedni pregled za 2010. i 2011. godinu

R.B.	Opis	31.12.2010.	31.12.2011.	Indeks
1.	Broj društava za osiguranje	11	11	100,00
2.	Zaposleni (društva iz RS)	1.117	1.211	102,89
3.	Bilansna aktiva (u 000 KM)	245.160	257.717	105,12
4.	Bilansna aktiva/BDP ⁷ (u %)	2,95	2,93	
5.	Kapital (u 000 KM)	104.658	104.473	99,82
6.	Ukupna premija osig. u RS (u 000KM)	141.203	153.547	108,74
	- Društva iz RS	122.608	131.337	107,12
	- Filijale iz FBiH	18.595	22.209	119,44
7.	Premija životnog osiguranja/ukupna premija (društva iz RS)%	7,28	7,83	107,55
8.	Ukupno isplaćene štete u RS- društva za osiguranje iz RS i filijale društava iz FBiH (u 000 KM)	45.215	45.918	101,55
9.	HHI indeks koncentracije (aktiva)	1.187	1.137	104,39
10.	Premija/BDP (%)⁸	1,70	1,74	

(Izvor: Agencija za osiguranje RS)

Broj društava za osiguranje, kao ni filijala nije se mijenjao. Broj zaposlenih je povećan za 3,6%.

Došlo je do porasta ukupne premije od 8,74%, što je iznad prosjeka zemalja u regionu. Nastavljen je višegodišnji trend iznadprosječnog rasta premije životnog osiguranja, koja 2011. godine dostiže oko 7,8% u odnosu na ukupno obračunatu premiju. Bilansna aktiva je takođe u porastu, dok je kapital zadržan na prošlogodišnjem nivou.

⁷Procjena nominalnog BDP u 2011. god. iznosi 8.804 miliona KM (Izvor: Ekonomska politika RS za 2012. god.). BDP u 2010. godini iznosio je 8.308 miliona KM (Republički zavod za statistiku).

⁸Prilikom obračuna učešća premije u BDP uzeta je u obzir ukupna premija društava iz RS i premija filijala društava iz FBiH u RS.

3.4.2. Bilans uspjeha sektora osiguranja

Rezultati poslovanja sektora osiguranja dati su u narednoj tabeli.

Tabela 3.4.2 – Skraćeni bilans uspjeha društava za osiguranje iz Republike Srpske - uporedni pregled za 2010. i 2011. godinu (u 000 KM)

OPIS	2.010		2.011		Indeks
	Ukupno	Učešće (%)	Ukupno	Učešće (%)	
1	2	3	4	5	6
1. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
1. 1. POSLOVNI PRIHODI					
a) Prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesije životnih osiguranja i prihodi od premije i provizije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesije neživotnih osiguranja	122.121	91,64	128.658	91,18	105,35
b) Ostali poslovni prihodi	11.134	8,36	12.439	8,82	111,72
UKUPNO POSLOVNI PRIHODI (a+b)	133.255	100,00	141.097	100,00	105,88
2.1. POSLOVNI RASHODI					
a) Funkcionalni rashodi	60.462	50,32	65.106	49,99	107,68
b) Troškovi sprovođenja osiguranja	59.697	49,68	65.133	50,01	109,11
UKUPNO POSLOVNI RASHODI (a+b)	120.159	100,00	130.239	100,00	108,39
3.1. POSLOVNI DOBITAK/GUBITAK (1.1-1.2)	13.096		10.858		82,91
2. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
a) Finansijski prihodi	9.243		6.183		66,89
b) Finansijski rashodi	511		443		86,69
2.1. FINANSIJSKI DOBITAK/GUBITAK (a-b)	8.732		5.740		65,74
3. OSTALI PRIHODI I RASHODI					
a) Ostali prihodi	9.716		10.438		107,43
b) Ostali rashodi	18.020		12.185		67,62
3.1. DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (a-b)	-8.304		-1.747		21,04
4. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE					
a) Prihodi od uskl. vrijednosti imovine	1.093		3		0,27
b) Rashodi od uskl. vrijednosti imovine	451		52		11,53
4.1. DOBITAK/GUBITAK PO OSNOVU USKLAĐIVANJA VRIJED.IMOVINE (a-b)	642		-49		-7,63
5. ODLOŽENI PORESKI I OSTALI PRIHODI	308		0		
6. OSTALI NETO DOBICI U PERIODU	1.014		157		15,48
POREZ NA DOBITAK KOJI SE ODNOSI NA OSTALE DOBITKE I GUBITKE			13		
7. UKUPAN BRUTO REZULTAT PERIODA	15.489		14.946		96,49
8. TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT	1.692		1.460		86,29
9. NETO REZULTAT OBRAČUNSKOG PERIODA	13.797		13.486		97,75

(Izvor: Agencija za osiguranje RS)

Ukupan neto rezultat u obračunskom periodu, kao razlika ukupnih prihoda i dobitaka, s jedne strane, i ukupnih rashoda i gubitaka i tekućeg i odloženog poreza na dobit s druge strane, na nivou svih društava iznosi 13,486 mil KM. Ukupan neto rezultat koji je predmet raspodjele iznosi 13,341 mil KM, a u njemu participira deset društava sa ostvarenim dobitkom od 15,312 mil. KM, a jedno društvo je iskazala neto gubitak od 1,971 mil. KM.

Napomena: U jednom društvu za osiguranje nezavisni revizor je u Izvještaju o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2011. godinu naložio korekciju finansijskih izvještaja za period koji je bio predmet revizije. Do momenta izrade ovog izvještaja Društvo nije dostavilo korigovane finansijske izvještaje. Naloženom korekcijom neto dobitak sektora osiguranja smanjio bi se za 0,288 mil KM, dok bi se gubitak povećao za 1,993 mil KM. Neto dobit sektora osiguranja nakon izvršene korekcije iznosila bi 11,493 mil. KM.

3.4.3. Pregled ostalih učesnika na tržištu osiguranja

Pored društava za osiguranje i filijala društava iz FBiH posebnu ulogu na tržištu osiguranja Republike Srpske imaju i ostali učesnici koji su sa njima direktno povezani, čiji se pregled daje u nastavku.

Tabela 3.4.3 – Ostali učesnici na tržištu osiguranja

R.B.	Opis	31.12.2010.	31.12.2011.
1.	Zastupnici – fizička lica	143	129
2.	Zastupnici – preduzetničke radnje	28	26
3.	Društva za zastupanje iz RS	10	6
4.	Filijale društava za zastupanje iz FBiH	4	5
5.	Ovlašćeni aktuari	16	18

(Izvor: Agencija za osiguranje RS)

Krajem 2011. godine od strane „Pošta Srpske“ a.d. Banja Luka podnesen je zahtjev za dobijanje dozvole za obavljanje djelatnosti zastupanje u osiguranju. Zahtjev je odobren početkom 2012. godine.

3.5. Tržište kapitala

3.5.1. Osnovni pokazatelji

Kao osnovni pokazatelji stanja tržišta kapitala Republike Srpske mogu se uzeti tržišna kapitalizacija, te ostvareni promet na Banjalučkoj berzi, koji su dati u narednim tabelama.

Tabela 3.5.1. – Pregled tržišne kapitalizacije hartija od vrijednosti sa Banjalučke berze (u 000 KM)

R.B.	OPIS	31.12. 2010.	31.12. 2011.	Indeks
1.	Akcije	3.343.299	3.410.921	102,02
2.	Fondovi	119.896	133.489	111,34
3.	Obveznice	269.109	238.257	88,54
4.	Trezorski zapisi	-	52.758	-
5.	Ukupno	3.732.304	3.835.425	102,76
6.	Tržišna kapitalizacija/BDP (u %) ⁹	44,92	43,56	96,90

(Izvor: Banjalučka berza)

Ukupna tržišna kapitalizacija svih hartija od vrijednosti, kojima se trguje na Banjalučkoj berzi, 30.12.2011. godine iznosila je 3.835 miliona KM, što je 2,76% više nego na kraju 2010. godine.

Tabela 3.5.1.1 – Pregled prometa na Banjalučkoj berzi – uporedni pregled za 2010. i 2011. godinu (u KM)

R.B.	Ukupan promet	2010.	Učešće (u %)	2011.	Učešće (u %)	Indeks
1.	Akcije:					
1.1.	▪ Redovan promet	36.620.670	20,78	63.119.771	14,84	172,36
1.2.	▪ Blok posao	65.457.257	37,16	45.697.722	10,74	69,81
1.3.	▪ Preuzimanje	1.928.929	1,09	8.466.960	2,00	438,95
1.4.	▪ Aukcija za paket akcija	12.596.306	7,15	9.766.690	2,29	77,54
1.5.	▪ Javna ponuda	3.734.353	2,12	1.627.867	0,38	43,59
	Ukupno	120.337.515		128.678.510		106,93
2.	Obveznice:					
2.1.	▪ Redovan promet	28.078.960	15,94	29.790.118	7,00	106,09
2.2.	▪ Javna ponuda	27.778.605	15,77	178.671.500	42,00	643,20
	Ukupno	55.857.565		208.461.618		373,20
3.	Trezorski zapisi - javna ponuda	-		88.316.356	20,75	-
4.	Ukupno	176.195.081	100,00	425.456.984	100,00	241,47

(Izvor: Banjalučka berza)

Na osnovu podataka iz prethodne tabele može se vidjeti da je došlo do blagog rasta prometa akcijama, kao i do značajnog porasta vrijednosti javne ponude dužničkih instrumenata, a u prvom redu obveznica.

Od ukupnog prometa u 2011. godini, 14,84% čini redovan promet akcijama, a 7% redovan promet obveznicama, što je u strukturi niže nego prethodne godine, (20,78% - redovan promet

⁹Procjena nominalnog BDP u 2011. god. iznosi 8.804 miliona KM (Izvor: Ekonomska politika RS za 2012. god.). BDP u 2010. godini iznosio je 8.308 miliona KM (Republički zavod za statistiku).

akcijama, 15,94% obveznicama). Redovan promet na Banjalučkoj berzi u 2011. godini (akcija i obveznica) iznosio je 92, miliona KM, što je nominalno za 153% više nego u 2010. godini. Najveći redovan promet akcijama u 2011. godini je ostvaren akcijama emitenata koji su uvršteni na službeno berzansko tržište - lista B (61,36 %), zatim akcijama na slobodnom berzanskom tržištu (21,44 %), akcijama na službenom berzanskom tržištu - segment kotacija IF-ova (17,19%) i novo tržište u okviru službenog berzanskog tržišta (0,01%).

Promet kroz aukcije za paket akcija čini svega 2,30% ukupnog prometa na Banjalučkoj berzi (7,15% ukupnog prometa u 2010. godini), dok je promet kroz javnu ponudu akcija značajno pao, na 0,38% ukupnog prometa, u odnosu na 2,12% ukupnog prometa u 2010. godini. Isto se odnosi na promet kroz blok poslove koji u 2011. godini predstavlja 10,74% ukupnog prometa, dok je u 2010. godini iznosio 37,15% ukupnog prometa. Značajno povećanje ostvareno je u prometu obveznica kroz javnu ponudu, koja čini 42% ukupnog prometa, dok se u 2010. godini na ovaj segment odnosilo 15,77%. Novina na tržištu hartija od vrijednosti je i javna ponuda trezorskih zapisa, koja čini 20,76% ukupnog prometa. Promet kroz preuzimanje je ostao na niskom nivou, kao i prethodne godine, i predstavlja svega 2% ukupnog prometa (1,09% ukupnog prometa u 2010. godini).

U 2011. godini, članovi Banjalučke berze su zaključili 25 blok poslova (6 više nego prošle godine). Ukupna vrijednost trgovanja sa blok poslovima je iznosila 45,6 mil. KM).

U 2011. godini Banjalučkoj berzi je prijavljeno 30 poslova po osnovu završenih ponuda za preuzimanje u ukupnoj vrijednosti od 8,4 mil. KM.

Ostvareno je i 178,6 mil. KM prometa kroz 13 javnih ponuda obveznica. Takođe, ostvareno je 1,6 mil. KM prometa kroz četiri javne ponude akcija.

U 2011. godini ostvareno je 88,3 mil. KM prometa kroz četiri javne ponude trezorskih zapisa.

Berzanski indeksi su takođe značajan pokazatelj promjena cijena hartija od vrijednosti koje su predmet berzanske trgovine. Vrijednosti zvaničnih indeksa Banjalučke berze daju se u nastavku

Tabela 3.5.1.2 - Vrijednosti indeksa Banjalučke berze

R.B.	Indeks	31.12.2010.	31.12.2011.
1.	BIRS	956,12	876,36
2.	FIRS	1.632,46	1.822,07
3.	ERS 10	801,34	874,10

(Izvor: Banjalučka berza)

3.5.2. Tržišni učesnici i listirane hartije

Jedan od pokazatelja razvijenosti tržišta je broj tržišnih učesnika. U narednim tabelama daje se pregled tržišnih učesnika za 2010. i 2011. godinu, kao i listiranih hartija od vrijednosti na Banjalučkoj berzi.

Tabela 3.5.2.1 – Pregled učesnika na tržištu kapitala Republike Srpske – uporedni pregled za 2010. i 2011. godinu

R.B.	Ovlašćeni učesnici	2010. god	2011. god	Indeks
1.	Berzanski posrednici	12	13	108,33
2.	Društva za upravljanje inv.fondovima	14	14	100
3.	Investicioni fondovi	17	16	94,12
3.1.	Otvoreni	3	2	66,67
3.2.	Zatvoreni	14	14	100
4.	Kastodi banke	7	7	100
5.	Banke depozitari	4	4	100
6.	Brokeri	26	20	76,93
7.	Investicioni savjetnici	3	1	33,33
8.	Investicioni menadžeri	42	33	78,57

(Izvor: Komisija za hartije od vrijednosti)

Uprkos godini krize i broj učesnika na tržištu kapitala nije doživio značajnije oscilacije.

Tabela 3.5.2.2 – Pregled listiranih hartija od vrijednosti na Banjalučkoj berzi – uporedni pregled za 2010. i 2011. godinu

R.B.	Opis	2010. god	2011. god	Indeks
1.	Listirane akcije	566	528	93,29
1.1.	- službeno berzansko tržište	42	39	92,86
1.2.	- slobodno berzansko tržište	523	488	93,31
1.3.	- novo tržište	1	1	100
2.	Listirane akcije- suspendovane	255	263	103,14
3.	Fondovi	14	14	100
3.1.	- zatvoreni fondovi	14	14	100
4.	Obveznice	34	54	158,82
5.	Trezorski zapisi	0	3	-
6.	UKUPNO:	869	862	99,19

(Izvor: Banjalučka berza)

Broj listiranih hartija takođe potvrđuje značaj emisije i prometa dužničkih instrumenata za razvoj domaćeg tržišta kapitala.

3.5.3. Investicioni fondovi

U Republici Srpskoj, zaključno sa 31.12.2011. godine, posluje 14 društava za upravljanje investicionim fondovima, koja upravljaju sa 14 zatvorenih investicionih fondova i tri otvorena investiciona fonda. U odnosu na stanje na dan 31.12.2010. godine nije bilo promjena u broju društava za upravljanja i investicionih fondova.

Jedan od najvažnijih parametara u poslovanju investicionih fondova jeste neto vrijednost imovine, ukupno, i po akciji, odnosno udjelu.

Tabela 3.5.3.1 – Pregled neto vrijednosti imovine zatvorenih investicionih fondova po akciji u KM, za period od 2006. do 2011. godine

R.B	Naziv zatvorenog investicionog fonda	Neto vrijednost imovine po akciji u KM						
		31.12. 2006.	31.12. 2007.	31.12. 2008.	31.12. 2009.	31.12. 2010.	31.12. 2011.	Promjena 2010/2011
1.	ZIF "BLB-PROFIT" a.d. Banja Luka	27,05	16,67	5,27	7,26	10,34	9,19	-11%
2.	ZIF "BALKAN INVESTMENT FOND" a.d. Banja Luka	18,27	15,74	6,46	7,02	7,23	7,46	3%
3.	ZIF "AKTIVA INVEST FOND" a.d. Banja Luka	25,7	17,08	5,69	8,49	11,72	10,39	-11%
4.	ZIF "VAUČERSKO INVESTICIONI BIZNIS FOND" a.d. Banja Luka	13,17	11,04	5,86	7,13	11,13	9,27	-17%
5.	ZIF "UNIOINVEST FOND" a.d. Bijeljina	/	/	0,69	0,64	0,65	0,63	-3%
6.	ZIF "JAHORINA KONSEKO INVEST" a.d. Pale	15,52	7,15	1,94	2,6	6,25	5,29	-15%
7.	ZIF "ZEPTER FOND" a.d. Banja Luka	24,54	21,46	9,28	13,03	15,89	16,28	2%
8.	ZIF "EUROINVESTMENT FOND" a.d. Banja Luka	66,07	40,57	11,51	18,38	22,82	24,56	8%
9.	ZIF "PRIVREDNIK INVEST" a.d. Banja Luka	17,23	9,69	4,25	4,4	6,22	5,61	-10%
10.	ZIF "INVEST NOVA FOND" a.d. Bijeljina	0,43	0,29	0,1	0,11	0,19	0,17	-11%
11.	ZIF "BORS INVEST FOND" a.d. Banja Luka	22,23	16,08	4,74	6,2	9,87	10,34	5%
12.	ZIF "POLARA INVEST FOND" a.d. Banja Luka	36,79	20,68	6,63	12,65	18,12	15,63	-14%
13.	ZIF "VB FOND" a.d. Banja Luka	14,65	12,71	4,23	6,54	8,82	7,84	-11%
14.	ZIF "KRISTAL INVEST FOND" a.d. Banja Luka	29,77	26,35	10,25	12,38	16,11	14,22	-12%

(Izvor: Banjalučka berza)

U skladu sa Zakonom o investicionim fondovima i Pravilnikom o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili po akciji investicionog fonda, neto imovina investicionih fondova na dan 31.12.2011. godine uglavnom je obračunata na bazi prosječne cijene trgovanja, ponderisane količinom hartija od vrijednosti prometovanih na berzi, te prijavljenih blok poslova.

Iz prethodne tabele vidljivo je da je neto vrijednost imovine po akciji u 2011. godini u odnosu na prethodnu godinu kod 4 zatvorena investiciona fonda porasla, dok je kod 10 zatvorenih investicionih fondova došlo do smanjenja neto vrijednosti imovine po akciji.

Kretanje neto vrijednosti imovine otvorenih investicionih fondova pokazuje naredna tabela.

Tabela 3.5.3.2 - Pregled neto vrijednosti imovine otvorenih investicionih fondova po udjelu

R.B.	Naziv otvorenog investicionog fonda	Neto vrijednost imovine po udjelu u KM			
		31.12. 2009.	31.12. 2010.	31.12. 2011.	Promjena 2010/2011
1.	OIF "ADVANTIS DIAMOND"	105,22	110,39	104,84	-5,03%
2.	OIF "KRISTAL KAPITAL"	65,93	70,18	67,63	-3,63%
3.	OIF "MIKROFIN PLUS"	119,39	123,99	121,05	-2,37%

(Izvor: Banjalučka berza)

Na dan 31.12.2011. godine kod sva tri otvorena investiciona fonda došlo je do pada vrijednosti imovine po udjelu. Vrijednost udjela otvorenog investicionog fonda "ADVANTIS DIAMOND" je iskazana na dan 22.12.2011. godine s obzirom da je nakon toga pokrenut postupak likvidacije navedenog investicionog fonda.

3.6. Per capita pokazatelji

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji pokazatelji koji se odnose na finansijski sektor, po glavi stanovnika Republike Srpske.¹⁰

Tabela 3.6.1 – Pregled per capita pokazatelja finansijskog sektora

R.B.	OPIS	2010. god KM po stanovniku	2011. god. KM po stanovniku	Indeks
1.	Bankarski krediti	1.407	1.501	106,68
2.	KreditimKO	212	179	84,00
3.	PlasmaniDL	5,4	6,7	123,72
4.	Ukupno obračunata premija ¹¹	94,20	99,22	103,07
4.1	Premija životnog osiguranja	6,23	7,17	126,23
5.	Tržišna kapitalizacija	2.604	2.676	102,76

U 2011. godini povećan je stepen zaduženosti stanovništva po osnovu bankarskih kredita, što je, pored ostalog, posljedica opšteg pada aktivnih kamatnih stopa u ovom sektoru. S druge strane, došlo je do pada zaduženosti stanovništva kod sektora mikrokreditnih organizacija za 16%, koje su u dužem vremenskom periodu nudile kredite pod znatno nepovoljnijim kamatnim uslovima. Oblast davalaca lizinga povećala je svoja potraživanja od stanovništva, ali je ovaj segment i dalje relativno nerazvijen u Republici Srpskoj.

¹⁰Procjena broja stanovnika Republike Srpske za 2010. godinu iznosi 1,433 miliona, u skladu sa posljednjim raspoloživim podacima Zavoda za statistiku Republike Srpske. U nedostatku raspoložive statistike za 2011. godinu, iskorišćen je isti podatak.

¹¹Ukupno obračunata premija obuhvata premiju koju su ostvarila društva za osiguranje iz RS i filijale društava iz FBiH, a isključena je premije koju su ostvarila društva za osiguranje iz RS na teritoriji FBiH

Tržište osiguranja u RS karakteriše nepovoljna struktura premije uprkos konstantnom višegodišnjem rastu premije životnog osiguranja, nominalno, relativno i po glavi stanovnika.

---

4. Prijedlog mjera i aktivnosti za 2012. godinu

Komitet je donio Plan rada za 2012. godinu, koji ima za cilj održavanje stabilnosti finansijskog sektora i unapređenje nadzora.

U vezi poboljšanja regulatornog okvira Komitet će razmatrati ili inicirati:

- donošenje propisa iz oblasti unutrašnjeg platnog prometa i vođenja Jedinog registra računa poslovnih subjekata,
- izmjene i dopune Zakona o investicionim fondovima, koje treba da ubrzaju transformaciju zatvorenih investicionih fondova i obezbijede efikasnije upravljanje,
- donošenje podzakonskih propisa u oblasti zaštite prava korisnika finansijskih usluga, koji proističu iz izmjena i dopuna zakonskih propisa o bankama i mikrokreditnim organizacijama,
- informaciju o aktivnostima Agencije za bankarstvo na izradi regulative usklađene sa najnovijim Direktivama EU za bankarski sektor i primjeni "Međunarodnog sporazuma za mjerenje kapitala – Bazel II“,
- izmjene i dopune zakonske regulative o profesionalnoj tajnosti i povjerljivosti podataka, kao i ekvivalentnosti odredbi o profesionalnoj tajnosti i povjerljivosti podataka u trećim zemljama u odnosu na zahtjeve izmijenjene CRD od 16. septembra 2009. godine,
- prijedloge za unapređenja zakonske regulative iz oblasti osiguranja, a posebno u vezi:
  - povećanja minimalnih zahtjeva adekvatnosti kapitala društava za osiguranje i
  - unapređenja institucionalnog okvira za obavezno osiguranje od autoodgovornosti u skladu sa direktivama EU.

Komitet će se baviti i unapređenjem statistike i finansijskog izvještavanja u okviru finansijskog sektora, što bi trebalo da obuhvati:

- aktivnosti na usklađivanju finansijskog izvještavanja društava za osiguranje sa Direktivom o finansijskim i konsolidovanim izvještajima (91/674/EEC),
- harmonizacija izvještavanja regulatora o svom radu i stanju na finansijskom tržištu.
- unapređivanje statistike u vezi obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

Komitet će razvijati saradnju u okviru nadzornih aktivnosti, a naročito u oblasti supervizije ponašanja na finansijskim tržištima i konsolidovane supervizije finansijskog sektora.

Nadzorni organi će po potrebi zajednički vršiti nadzor nad subjektima iz svoje nadležnosti, te sve informacije od značaja prosljediti ostalim nadležnim organima.

Planira se organizovanje više zajedničkih edukacija za primjenu međunarodnih računovodstvenih standarda i metodologija izvještavanja u finansijskim institucijama.

Podizanje nivoa zaštite potrošača na finansijskom tržištu i finansijske pismenosti stanovništva je aktivnost kojoj se kontinuirano posvećuje posebna pažnja, što, pored ostalog podrazumijeva:

-
- uspostavljanje saradnje Ombudsmana u osiguranju i Ombudsmana u bankarskom sistemu
  - identifikovanje pretpostavki i potrebnih resursa za početno istraživanje o nivou finansijske pismenosti potrošača na tržištu u RS,
  - organizovanje okruglih stolova i radionica za profesionalna lica koja su na posredan način uključena u rad finansijskih institucija kao što su advokati, notari, sudije, procjenitelji, policajci i sl,
  - aktivna saradnja sa medijima u cilju povećanje informisanosti potrošača na finansijskom tržištu (organizovanje okruglog stola ili konferencije o ulozi medija u razvoju finansijskih tržišta) i
  - objavljivanje informativnih brošura.